Revival the Knowledge of Conservation and Restoration Journal: Process, Actions, and Achievements

Mehdi Razani

Associate Professor, Faculty of Cultural Materials Conservation, Tabriz Islamic Art University, Tabriz, Iran.

Abstract

The Knowledge of Conservation and Restoration Journal, as one of the specialized journals in the field of conservation and restoration of historical and cultural heritage, began its activities in the spring of 2017. With the aim of publishing the latest scientific findings, research, and experiences related to the conservation and restoration of cultural heritage, the journal has gained a distinguished position among researchers, conservators, and enthusiasts in this field after publishing more than 22 issues. However, after the release of its first issue in the spring of 2017, the journal faced interruptions in its publication schedule; the second issue was published in the spring of 2018, and the third issue in the spring of 2019. These prolonged interruptions caused the journal to deviate from its regular publication cycle and completely halt its activities for four years. This four-year hiatus resulted in a backlog of 16 issues, until the journal resumed its activities in the summer of 2023 with fundamental changes in its structure and approach. These changes not only led to the revival of the journal but also placed it in a stable and progressive state. In this note, we will examine the revival process, the actions taken, and express our gratitude to the esteemed colleagues who accomplished this significant task within eight months.

After eight months of operation, the journal successfully entered the evaluation process of scientific journals by the Iranian Ministry of Science & technology ubsequently, in February of 2025 it was awarded and recognized with a **Grade B** ranking.

Knowledge of Conservation and Restoration

Vol. 3(2) No.4
September 2020

https://kcr.richt.ir

Pages: 93 to 97

Corresponding Author

Mehdi Razani

Associate Professor, Faculty of Cultural Materials Conservation, Tabriz Islamic Art University, Tabriz, Iran.

Email

m.razai@tabriziau.ac.ir

Copyright © 2020,Knowledge of Conservation and Restoration. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0. International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

احیای فصلنامه دانش حفاظت و مرمت: روند، اقدامات و دستاوردها

مهدی رازانی

دانشیار، دانشکدهٔ حفاظت آثار فرهنگی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران.

چکیده

نشـریه دانـش حفاظـت و مرمـت، به‌عنـوان یـکی از نشـریات تخصـصی در حـوزه حفاظـت و مرمـت آثـار تاریـخی و فرهنـگی، فعالیـت خـود را از بهـار ۱۳۹۶ آغـاز کـرده اسـت. ایـن نشـریه بـا هـدف انتشـار آخریـن یافته‌هـای علـمی، پژوهش‌هـا و تجربیـات مرتبـط بـا حفاظـت و مرمـت میـراث فرهنـگی، پـس از انتشـار بیـش از ۲۲ شـماره، جایـگاه ویـژه‌ای در میـان پژوهشـگران، مرمتگـران و علاقه‌منـدان بـه ایـن حـوزه پیـدا کـرده اسـت. بـا ایـن حـال، پـس از انتشـار اولیـن شـماره در بهـار ۱۳۹۶، نشـریه بـا وقفه‌هـایی در انتشـار مواجـه شـد؛ به‌طوری‌کـه شـماره دوم در بهـار ۱۳۹۸ و شـماره سـوم در بهـار ۱۳۹۹ منتشـر گردیـد. ایـن وقفه‌هـای طـولانی باعـث شـد کـه نشـریه بـه دلایـل مختلـف از رونـد عـادی انتشـار خـود خـارج شـده و کاملاً بـرای مـدت ۴ سـال انتشـار آن متوقـف گـردد. توقـف چهـار سـاله موجـب شـد ۱۶ شـماره کمبـود بـرای نشـریه ایجـاد شـود. از ایـن رو بـا توجـه بـه اینکـه نیـاز بـود پژوهشـکده حفاظـت و مرمـت به‌عنـوان یـکی از بـا سـابقه‌ترین مراکـز علـمی ایـران و خاورمیانـه در ایـن حـوزه برونـدادی علـمی را سـامان دهی و راهبـری نمایـد. در بهـار ۱۴۰۳ بـا تغییـر رویکردهـای مدیریـتی در پژوهشـکده تصمیـم بـر آن شـد تـا ایـن نشـریه بـه عنـوان یـکی از اهـداف مهـم ایـن سـال احیـا شـود و رونـد انتشـار آن تـداوم یابـد از ایـن رو در تابسـتان ۱۴۰۳ بـا تغییـراتی اسـاسی در سـاختار و رویکردهـا ایـن نشـریه، بـار دیگـر فعالیتـش را از سـر گرفـت. ایـن تغییـرات نه‌تنهـا موجـب احیـای نشـریه شـد، بلکـه آن را بـه وضعیـتی پایـدار و پیش‌رونـده رسـاند. بـه نحـوی کـه نشـریه پـس از ۸ مـاه فعالیـت در بهمـن مـاه همیـن سـال موفـق بـه ورود بـه ارزیـابی نشـریات علـمی وزارت علـوم شـد و در اسـفند مـا حائـز رتبـه (ب) شـناخته و معـرفی گردیـد.

فصل‌نامه دانش حفاظت و مرمت

سال سوم، شماره ۲
شماره پیاپی ۴ ، تابستان ۱۳۹۹

https://kcr.richt.ir

صفحات: ۹۳ تا ۹۷

نویسنده مسئول

مهدی رازانی

دانشیار، دانشکدهٔ حفاظت آثار فرهنگی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران.

رایانامه

m.razai@tabriziau.ac.ir

دسترسی به این مقاله برای همگان آزاد است. هرگونه استفاده غیرتجاری از آن در صورت ارجاع مناسب، مجاز شناخته می‌شود.

یادداشت

در ایـن یادداشـت، بـه بـررسی رونـد احیـای نشـریه، اقدامـات انجام‌شـده و سپاسـگزاری از همـکاران محتـرمی خواهـم پرداخـت کـه در طی ۸ مـاه ایـن مهـم را بـه انجـام رسـاندند.

۱. یـکی از نخسـتین اقدامـات بـرای احیـای نشـریه، ایجـاد تغییـراتی در هیئـت تحریریـه و گـروه دبیـران علـمی بـود. اعضـای جدیـد هیئـت تحریریـه از میـان اسـاتید برجسـته و پژوهشـگران فعـال در تخصص‌هـای حفاظـت و مرمـت اشیـا فرهنـگی- تاریـخی، حفاظـت و مرمـت بناهـا و بافت‌هـای تاریـخی و علـوم میـان رشـته‌ای مرتبـط ماننـد شیـمی، زمین‌شـناسی و معمـاری و غیـره انتخـاب شـدند و در ایـن انتخـاب مرتبـه علـمی، توانـایی کار تیـمی، گسـتردگی جغرافیـایی در کنـار تجربه و تخصـص و ارتبـاط ایشـان بـا حـوزه حفاظـت و مرمـت مدنظـر قـرار گرفـت.

۲. در ادامـه تارنمـای جدیـد نشـریه بـا امکانـات پیشـرفته‌تر طـراحی و راه‌انـدازی شـد تـا دسـترسی بـه مقـالات، ارسـال سـریع‌تر مقـالات بـه داوری و تعامـل بـا نویسـندگان و خواننـدگان تسـهیل گـردد. علاوه بـر ایـن، کانال‌هـایی در شـبکه‌های اجتمـاعی بـرای افزایـش ارتبـاط بـا جامعـه علـمی و علاقه‌منـدان ایجـاد شـد. ایـن کانال‌هـا به‌طـور روزانـه فعالیت‌هـا و رونـد رو بـه رشـد نشـریه را پوشـش دادنـد و به‌عنـوان پـل ارتبـاطی میـان نشـریه و جامعـه علـمی عمـل کردنـد.

۳. بـا توجـه بـه وقفه‌هـای طولانی‌مـدت در انتشـار نشـریه، یـکی از چالش‌هـای اصـلی، کمبـود مقـالات بـرای احیـای ۱۶ شـماره منتشـر نشـده از بهـار ۱۳۹۹ تـا بهـار ۱۴۰۳ بـود. بـرای حـل ایـن مشـکل، فراخـوان دریافـت مقالـه بـه صـورت گسـترده در تابسـتان ۱۴۰۳ منتشـر شـد. همچنیـن، مقـالات برگزیـده همایـش سیزدهـم مرمـت کـه در اردیبهشـت ۱۴۰۳ برگـزار شـده بـود، پـس از داوری و انجـام اصلاحـات لازم، بـرای انتشـار در نشـریه اسـتفاده گردیـد. ایـن اقـدام نه‌تنهـا بـه پـر کـردن خلأ شـماره‌های عقب‌افتـاده کمـک کـرد، بلکـه باعـث انتشـار مقـالات بـا کیفیـت و مرتبـط بـا آخریـن یافته‌هـای علـمی در نشـریه شـد.

۴. بـرای تسـریع در رونـد احیـا، نشـریه انتشـار آن را از تاریـخ جدیدتـر بـه تاریـخ قدیم‌تـر آغـاز شـد. بـه نحـوی کـه اولیـن شـماره احیـایی، شـماره ۱۸ (مربـوط بـه زمسـتان ۱۴۰۲) بـود و بـه ترتیـب انتشـار شـماره‌ها از بـالا بـه پاییـن تـا شـماره ۴ ادامـه یافـت. ایـن رویکـرد باعـث شـد هم‌زمـان بـا انتشـار شـماره‌های عقب‌افتـاده، شـماره‌های جدیـد سـال ۱۴۰۳ نیـز آمـاده و منتشـر گردنـد. از اقدامـات احیـایی مهـم در نشـریه تصمیـم بـرای انتشـار شـماره‌های احیـایی و حـتی شـماره‌های جدیـد در قالـب موضوعـات خـاص و شـاخص بـود. ایـن موضوعـات شـامل حوزه‌هـایی ماننـد حفاظـت و مرمـت مـواد آلی، سـنگ، سـفال، آرایه‌هـای معمـاری و مستندسـازی و غیـره می‌شـد. ایـن رویکـرد باعـث شـد تـا هـر شـماره از نشـریه به‌صـورت متمرکـز و تخصـصی بـه یـکی از موضوعـات کلیـدی حـوزه حفاظـت و مرمـت بپـردازد. به‌ایـن ترتیـب، منابـع مـدون و جامـعی در اختیـار محققـان و متخصصـان قـرار گرفـت کـه دسـترسی بـه اطلاعـات بـروز و کاربـردی را در هـر حـوزه تسـهیل می‌کـرد. ایـن اقـدام نه‌تنهـا تـا حـدی بـه تخصصی‌تـر شـدن محتـوای تـک شـماره‌ها نشـریه کمـک کـرد، بلکـه باعـث شـد منابع منتشرشـده به‌عنـوان مرجـعی قابـل اسـتفاده در موضوعـات شـاخص حـوزه حفاظـت و مرمـت شـناخته شـوند.

۵. بهبـود فرآینـد داوری و انتشـار یـکی از اقدامـات کلیـدی در احیـای نشـریه بـود. طـراحی صفحـات جدیـدی بـرای نشـریه انجـام شـد و تغییـرات اسـاسی در ظاهـر و سـاختار آن اعمـال گردیـد. نشـان‌واره نشـریه بـا دقـت بیشـتری طـراحی شـد تـا هویـت بصـری آن تقویـت گـردد. همچنیـن، ISSN نشـریه به‌صـورت چاپی و الکترونیـکی تأییـد و اخـذ شـد کـه بـه رسـمیت‌بخشی بیشـتر نشـریه در سـطح مـلی و بین‌المللی کمـک کـرد. شیوه‌نامـه جدیـدی نیـز بـرای مقـالات نوشـته شـد کـه تمـامی گونه‌هـای مقـالات را پوشـش می‌داد و از نظـر شـکلی و طـراحی و روش ارجـاع دهی، یکپارچـگی را رعایـت می‌کـرد.

۶. بـرای جـذب مقـالات بـا کیفیـت، نشـریه اقـدام بـه

سفارش مقالات به متخصصین کرد. این اقدام باعث شد مقالات با کیفیت بالا و مرتبط با آخرین یافته‌های علمی به نشریه ارسال شوند. همچنین، تبلیغات گسترده در شبکه‌های اجتماعی و همکاری با مراکز علمی و پژوهشی، منجر به ارسال مقالات خوب و با کیفیت به نشریه شد. یک گروه ۱۰ نفره متخصص نیز مسئولیت ویرایش ادبی، علمی، ساختاری و فنی مقالات را بر عهده گرفتند تا مطمئن شوند مقالات از بالاترین استانداردهای کیفی و ویرایش برخوردار هستند.

۷. یکی از اقدامات قابل توجه در فرآیند احیای نشریه، همکاری با متخصصین دغدغه‌مند به عنوان سردبیر مهمان بود. این رویکرد به نحوی اجرا شد که از مجموع ۱۶ شماره منتشر شده احیایی نشریه، ۱۱ شماره با کمک و همراهی این متخصصین به ثمر رسید. این اقدام با ایجاد تنوع به محتوای نشریه، موجب تبادل ایده‌ها و تقویت شبکه‌های علمی و حرفه‌ای با جذب مخاطبان جدید و افزایش اعتبار نشریه در جامعه علمی همراه بود، چرا که هر سردبیر مهمان با تخصص خاص خود، به عنوان پل ارتباطی بین نشریه و گروه‌های مختلف تخصصی عمل می‌کرد.

سپاسگزاری: فصلنامه دانش حفاظت و مرمت، مرهون تلاش‌ها و همراهی بسیاری از افراد است که با دقت، تعهد و عشق به میراث فرهنگی، در این راه گام نهادند. در این بخش، بر خود لازم می‌دانم از تمامی کسانی که در این مسیر همراه ما بودند، صمیمانه تشکر کنیم.

– دکتر ابراهیم زارعی، رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری که پس از تغییرات مدیریتی با تأکید بر تداوم مسیر احیای نشریه، همواره حامی آن بودند.

– جناب آقای دکتر مصطفی ده‌پهلوان، مدیر مسئول نشریه که فرصت احیا نشریه را فراهم کردند و همواره مشوق و پشتیبان این حرکت نشریه بودند.

– اعضای برجسته شورای دبیران نشریه، دکتر مهدی علوی، دکتر فرامرز رستمی چراتی، دکتر منصور قربانی، سیدمحمدامین امامی، دکتر یاسر حمزوی، دکتر امید عودباشی، دکتر علی نعمتی بابای لو، دکتر مهدی مکی نژاد، دکتر بهزاد شیرکوند هداوند، دکتر ذات الله نیکزاد، دکتر مریم افشار پور، دکتر احد نژاد ابراهیمی، دکتر پرویز هولاکویی، دکتر مرتضی میر غلامی، مهندس حمید ملکیان، مهندس میترا اعتضادی، دکتر حمید فدایی که راهنمای مراحل علمی نشریه بودند.

– جناب آقای دکتر مسعود باتر، عضو هیئت‌علمی دانشگاه زابل؛ سرکار خانم نسرین نوحی باباجان؛ آقای دکتر فرامرز رستمی چراتی؛ آقای دکتر امین‌الله کمالی؛ سرکار خانم دکتر فاطمه علیمیرزایی؛ سرکار خانم دکتر فضه رحیمی از همکاران عضو هیئت‌علمی و کارشناسان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری؛ سرکار خانم دکتر مریم شیروانی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه هنر شیراز؛ جناب آقای دکتر دانیال هرندی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه هنر اسلامی تبریز؛ جناب آقای دکتر محسن محمدی آچاچلویی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه هنر اصفهان؛ جناب آقای دکتر محمد حکمت، مدرس موزه‌داری در دانشگاه هنر اصفهان؛ و جناب آقای دکتر حمزوی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده بناها و بافت‌های تاریخی، به عنوان سردبیران مهمان مسئولیت بررسی و اصلاح مقالات را بر عهده گرفتند و نقش مهمی در ارتقای سطح علمی نشریه ایفا کردند.

– جناب آقای دکتر حمید فدایی، مدیر داخلی نشریه که با مدیریت دقیق و هماهنگی‌های مؤثر، روند اجرایی نشریه را به‌صورت منظم و حرفه‌ای پیش بردند.

– سرکار خانم پرستو عرفان منش و سرکار خانم فلک ناز باقری در گروه اجرایی نشریه، مسئول عمده هماهنگی‌ها بودند.

– سرکار خانم سحر نوحی و سرکار خانم نسرین نوحی باباجان که ویراستاری بخش انگلیسی مقالات را بر عهده داشتند

– ویراستاران ادبی مقالات فارسی، شامل سرکار خانم نرگس افضلی پور، فاطمه علیمیرزایی، نرگس دوستی، شکوفه مصباحی، شیبا خدیر، سحر برهان و فضه رحیمی.

– جناب آقای دکتر حجت‌الله امانی که طراحی زیبا و معنوی بسم‌الله اختصاصی نشریه را انجام دادند.

– سرکار خانم زهرا ابوالفتحی که مدیریت دفتر و تارنمای نشریه را بر عهده داشتند.

– سرکار خانم لیلا نفیسی نیا مسئول دبیرخانه نشریات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری که موارد ارتباطی با وزارت فرهنگ و ارشاد و وزارت علوم را بر عهده داشتند.

– جناب آقای حمزه حمزه به‌عنوان طراح صفحات و جلد نشریه تمامی شماره‌های احیایی که نقش بزرگی در ارائه سیمای نشریه داشتند.

– جناب آقای آیدین فدایی هنرمند خلاق و جوان که طراح جلد و تدقیق نشان‌واره‌ی دوره جدید نشریه را بر عهده داشت.

– و در نهایت داوران محترم که با دقت و تعهد، مقالات را بررسی و نظرات ارزشمند خود را ارائه کردند.

فصلنامه دانش حفاظت و مرمت، با تلاش‌های مستمر و تغییرات اساسی در ساختار و رویکرد خود، توانست پس از وقفه‌های طولانی‌مدت، بار دیگر در وضعیت باثباتی قرار گیرد و در نخستین ارزیابی وزارت علوم به عنوان نشریه علمی پژوهشی رتبه ب معرفی شود. این موفقیت حاصل همکاری شورای دبیران، نویسندگان، داوران و تمامی دست‌اندرکاران نشریه است. امروز، این نشریه به‌عنوان یکی از نشریات معتبر وزارت علوم تحقیقات و فناوری در حوزه حفاظت و مرمت میراث فرهنگی به فعالیت خود ادامه می‌دهد و امید است که با ادامه این روند، جایگاه خود را در سطح ملی و بین‌المللی تثبیت و ارتقا دهد.

دکتر مهدی رازانی
سردبیر و رئیس
پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی– فرهنگی